

SIKKERHETSDATABLAD

LILLELAM vaskemiddel for ull, ullfell og silke

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 29.11.2018

Revisjonsdato 04.12.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn LILLELAM vaskemiddel for ull, ullfell og silke

Artikkelnr. 00480

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Produktgruppe Rengjøringsmiddel.

Kjemikaliets bruksområde Tøyvaskemiddel for ull og silke

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn Lillelam AS

Besøksadresse Drammensveien 127

Postnr. 0277

Poststed Oslo

Land Norge

Telefon (+47) 22 44 68 85

Nasjonalt ansvarlig

Firmanavn Elle Basic AS

Postadresse Gjerdrums vei 8

Postnr. 0484

Poststed OSLO

Telefon +47 91158855

E-post pernille@ellebasic.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: +47 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Eye Dam. 1; H318
Stoffets/blandingens farlige egenskaper	Gir alvorlig øyeskade.
Tilleggsinformasjon om klassifisering	Se utfyllende opplysninger (avsnitt 16).

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Varselord	Advarsel
Faresetninger	H318 Gir alvorlig øyeskade.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P280 Benytt vernebriller. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER / en lege / .
Supplerende faresetninger på etikett	Innhold i henhold til bestemmelser om vaskemidler: ≥ 5 % - < 15% amfoterte overflateaktive stoffer. ≥ 5 % - < 15% anioniske overflateaktive stoffer. < 5 % ikke-ioniske overflateaktive stoffer. PEG 75 Lanolin

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
------------	--

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
1-Propanaminium,	EC-nr.: 931-296-8	Eye Dam. 1; H318;	5 < 10 %
3-amino-N-(karboksymetyl)-N,N-dimetyl-,	REACH reg. nr.: 01-2119488533-30-XXXX	Aquatic Chronic 3; H412;	
N-C8-18(partall) acyl			

derivater., hydroksider, indre salter

Svovelsyre, mono-C12-14-alkyl estere, forbindelser med trietanolamin	CAS-nr.: 90583-18-9 EC-nr.: 292-216-9	Acute Tox. 4; H302; Skin Irrit. 2; H315; Eye Dam. 1; H318; Aquatic Chronic 3; H412;	1 < 3 %
Bemerkning, komponent	EC nr 931-296-8 har spesifikke konsentrasjonsgrenser: Eye Dam. 1; H318: ≥ 10%, Eye Irr. 2; H319: ≥ 4%, < 10%.		
Komponentkommentarer	For de stoffer som mangler REACH registreringsnummer er dette ikke angitt av produsent. Se avsnitt 16 for forklaring av faresetninger (H).		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Nødtelefon: se avsnitt 1.4. Ved bevisstløshet eller alvorlige tilfeller, ring 113.
Innånding	Sørg for ro, varme og frisk luft. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Skyll huden grundig med vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Skyll straks med store mengder vann (temperert 20-30°C) i minst 30 min. Fjern evt. kontaktlinser. Hold øyelokket åpent. Transport til lege. Fortsett skyllingen under transporten. Anvend lunkent vann for å unngå skade på øyet.
Svelging	Skyll munnen. Gi straks et par glass melk eller vann hvis den skadde er ved full bevissthet. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Fremkaller store smerter og alvorlige øyeskader. Kan gi varig skade.
--------------------------------	--

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Symptomatisk behandling. Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
-------------------	---

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Pulver.
Uegnede slokkingsmidler	Bruk ikke vann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Kjemikaliet er ikke klassifisert som brannfarlig.
Farlige forbrenningsprodukter	Kan inkludere, men er ikke begrenset til: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂). Uspesifiserte organiske forbindelser.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes
-----------------------	--

	godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.
Brannsløkkingsmetoder	Beholdere i nærheten av brann flyttes eller kjøles med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå kontakt med øynene.
---	--

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
--	---

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Mindre søl tørkes opp med tørkepapir, filler eller twist. Større mengder: Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Skyll det forurensede området med rikelige mengder vann.
------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se også avsnitt 8 og 13.
-------------------	--------------------------

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for god ventilasjon. Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8. Unngå kontakt med øynene.
------------	--

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift og før spising, røyking eller bruk av toalett. Vask tilsølte klær før de brukes.
------------------------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Lagres i tett lukket beholder.
Forhold som skal unngås	Høy temperatur.

Betingelser for sikker oppbevaring

Råd angående samlagring	Lagres adskilt fra: Sterke baser. Sterke syrer. Næringsmidler og dyrefôr.
Lagringstemperatur	Verdi: 5 -25 °C
Lagringsstabilitet	Kjemikaliet har en levetid på 48 måneder.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Se avsnitt 1.2.
------------------------	-----------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Annen informasjon om grenseverdier

Inneholder ingen stoffer med grenseverdi for forurensninger i arbeidsatmosfæren.

Referanser (lover/forskrifter): FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (sist endret gjennom FOR-2018-08-21-1255).

DNEL / PNEC

Komponent

1-Propanaminium, 3-amino-N-(karboksymetyl)-N,N-dimetyl-, N-C8-18(partall) acyl derivater., hydroksider, indre salter

DNEL

Gruppe: Profesjonell

Eksponeringsvei: Langtids, dermal (systemisk)

Verdi: 12,5 mg/kg

Gruppe: Profesjonell

Eksponeringsvei: Langtids, innånding (systemisk)

Verdi: 44 mg/m³

Gruppe: Konsument

Eksponeringsvei: Langtids, oral (systemisk)

Verdi: 7,5 mg/kg

Gruppe: Konsument

Eksponeringsvei: Langtids, dermal (systemisk)

Verdi: 7,5 mg/kg

PNEC

Eksponeringsvei: Renseanlegg STP

Verdi: 3000 mg/l

Eksponeringsvei: Jord

Verdi: 0,8 mg/kg

Eksponeringsvei: Ferskvann

Verdi: 0,0135 mg/l

Eksponeringsvei: Saltvann

Verdi: 0,00135 mg/l

Eksponeringsvei: Sediment i ferskvann

Verdi: 1 mg/kg

Eksponeringsvei: Sediment i saltvann

Verdi: 0,1 mg/kg

8.2. Eksponeringskontroll

Forholdsregler for å hindre eksponering

Tekniske tiltak for å hindre eksponering

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon.

Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan

medføre andre vernetiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde.

Øye- / ansiktsvern

Øyevernutstyr	Beskrivelse: Bruk sprutsikre vernebriller dersom det er mulighet for direkte øyekontakt. Referanser til relevante standarder: NS-EN 166 (Øyevern - Spesifikasjoner).
Ytterligere øyeverntiltak	Øyedusj skal være på arbeidsplassen. Enten en fast øyedusjenhet koblet til drikkevann (temperert vann ønskelig) eller en bærbar disponibel enhet (øyespyleflaske).

Håndvern

Egnede materialer	Polyvinylklorid (PVC).
Gjennomtrengningstid	Kommentarer: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
Tykkelsen av hanskemateriale	Kommentarer: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
Håndvernsutstyr	Beskrivelse: Normalt ikke nødvendig. Bruk hansker ved langvarig eller gjentatt hudkontakt. Det angitte hanskematerialet er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i kjemikaliet og kjente hanskeguider. Hansketykkelse må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid. Hanskenes egenskaper kan variere hos de ulike hanskeprodusentene. Referanser til relevante standarder: NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer). NS-EN 420 (Vernehansker - Generelle krav og prøvingsmetoder).

Hudvern

Egnede verneklær	Normale arbeidsklær.
------------------	----------------------

Åndedrettsvern

Anbefalt åndedrettsvern	Beskrivelse: Normalt ikke nødvendig.
-------------------------	--------------------------------------

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---------------------------------	---

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske.
Farge	Ikke angitt av produsenten.
Lukt	Ikke angitt av produsenten.
Luktgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
pH	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke relevant.

Frysepunkt	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Flammepunkt	Verdi: > 60 °C
Fordampningshastighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant.
Eksplisjonsgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Damptrykk	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Damp tetthet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Relativ tetthet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Løslighet	Medium: Vann Kommentarer: Løselig.
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/ vann	Kommentarer: Ikke relevant for en blanding.
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Viskositet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Eksplisive egenskaper	Ikke klassifisert som eksplisivt.
Oksiderende egenskaper	Ikke klassifisert som oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Innhold av VOC	Verdi: 0 %
----------------	------------

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Ved normal bruk er det ingen kjent reaktivitetsrisiko forbundet med dette kjemikaliet. Reagerer med materialene listet i avsnitt 10.5.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen under normale forhold.
-------------------------------	------------------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Høy temperatur.
-------------------------	-----------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Sterke syrer. Sterke baser.
----------------------------	-----------------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også avsnitt 5.2.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Svovelsyre, mono-C12-14-alkyl estere, forbindelser med trietanolamin
Akutt giftighet	Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: 500 mg/kg
Andre toksikologiske data	Ytterligere testdata er tilgjengelig hos leverandør/produzent.

Øvrige helsefareopplysninger

Vurdering av akutt toksisitet, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering øyeskade / øyeirritasjon, klassifisering	Gir alvorlig øyeskade.
Vurdering av luftveissensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av hudsensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av arvestoffskadelig virkning på kjønnsceller, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av reproduksjonstoksisitet, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av bestemt målorgan SE, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av bestemt målorgan RE, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av aspirasjonsfare, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.

Symptomer på eksponering

I tilfelle svelging	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
I tilfelle hudkontakt	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
I tilfelle innånding	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
I tilfelle øyekontakt	Fremkaller store smerter og alvorlige øyeskader. Kan gi varig skade.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk fisk	Verdi: 10 -100 mg/l Effektdose konsentrasjon: LC50 Testvarighet: 96 time(r) Kommentarer: Gjelder EC 931-296-8, 292-216-9.
	Verdi: 135 µg/l Effektdose konsentrasjon: NOEC Kommentarer: (Litteraturverdi) Gjelder EC931-296-8.
Akutt akvatisk alge	Verdi: 10 -100 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Kommentarer: Gjelder EC 931-296-8, 292-216-9.
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 10 -100 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Kommentarer: Gjelder EC 931-296-8, 292-216-9.
Økotoksitet	Kjemikaliet er ikke klassifisert som miljøskadelig.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	De(t) overflateaktive stoffet(ene) som inngår i denne blandingen oppfyller kriteriene for biologisk nedbrytning i EU regulativ nr. 648/2004 som omhandler vaske- og regjøringsmidler. Data som underbygger denne påstanden er tilgjengelige for medlemsstatenes rette myndighet og vil bli gjort tilgjengelige for dem ved direkte forespørsel, eller på forespørsel fra en produsent av vaske- og rengjøringsmidler.
--	---

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Ikke angitt av produsenten.
---------------------------	-----------------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Løselig i vann.
-----------	-----------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
vPvB vurderingsresultat	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---	---

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Kan deponeres i henhold til lokale regler på kommunal fyllplass. Koden for avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis
--	--

Avfallskode EAL	bruksområdet avviker. Avfallskode EAL: 200130 andre rengjøringsmidler enn dem nevnt i 20 01 29 Klassifisert som farlig avfall: Nei
Annen informasjon	Må ikke helles i avløp.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods Nei

14.1. FN-nummer

Kommentarer Ikke relevant.

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer Ikke relevant.

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer Ikke relevant.

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer Ikke relevant.

14.5. Miljøfarer

Kommentarer Ikke relevant.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler Ikke relevant.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Bulktransport (ja / nei) Nei

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), 01.06.2004 nr. 930, med endringer. FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. FOR 2004-06-01 nr. 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften), med senere endringer; §§2-12, 2-14, Vaskemidler.
--------------------------------	---

Deklarasjonsnr.	618871
-----------------	--------

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikaliet.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H302 Farlig ved svelging. H315 Irriterer huden. H318 Gir alvorlig øyeskade. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
CLP klassifisering, kommentarer	Beregningsmetode.
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Resept fra fremstiller. Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 05.05.2016
Brukte forkortelser og akronymer	DNEL: Utledet null-effekt-nivå (Derived No Effect Level) EC50: Den effektive konsentrasjonen av et stoff som fører til 50 % av maksimal respons IBC: Intermediate Bulk Container. LC50: Konsentrasjonen av et stoff som dreper 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt LD50: Dødelig dose, den dosen som dreper 50% av en populasjon MARPOL 73/78: the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 som modifisert ved "the Protocol of 1978". ("MARPOL" er forkortelse for marine pollution og 73/78 forkortelse for årene 1973 and 1978.) NOEC: Nulleffektkonsentrasjon (no observed effect concentration) PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) PNEC: Høyeste konsentrasjon av testsubstans som forventes å ikke gi miljøeffekt (Predicted No Effect Concentration) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Avsnitt som er endret fra forrige versjon: 15 (PR-nr)
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatablad er kvalitetskontrollert av Kiwa Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2015.
Versjon	4
Utarbeidet av	Kiwa Teknologisk Institutt v/ Gro Sand.